

3 історії мультиків

Олег Коцарев

Дружині я сказав, що після роботи в мене зустріч із колишньою коханою. На роботі сказав, що монтуватиму вдома ролик, присвячений нашій установі. Обидва твердження були досить непереконливими, щоб подарувати спокій ціною незадоволення і підозр.

Насправді ж я рішуче рушив у бік замучених незнаною вередливою дитиною іграшкових автобусиків Варшавської траси – і поїхав до метро. Електричка здивовано випустила мене на станції "Нивки": чи не зарано я вийшов, здається, єдиний з усього вагону? Так, день лише починався, а я знову зробив не те, що від мене очікувалося. Можна сказати, став на стежку антигромадського опору, розхитав ще один гвинтик системи, здобув грант на чергову інсталяцію свободи в підземному переході повсякденності. Це метрополітенне дисидентство бадьорило, проте вийшовши на поверхню Нивок, я вже знову нічим особливо не вирізнявся. Ніхто не вгадав би, що мені тут знадобилось.

Ще раз увімкнув на телефоні куплену в інтернеті за п'ятдесят гривень книжку "Нивки". Поміж розсипів річкових перлин знання про один із багатьох між вільними вільних, нерівністю рівних внутрішніх органів Києва (парки, сеанси давніх кінотеатрів, порядки в школах поза-позаминулого десятиліття, курочки в мегаполісі, колонія, штаб цивільної оборони, Київська овочева фабрика, "Червоний екскаватор", авіазавод, лазні, буккросинг у 1985 році, кафе "Житомир", сентиментальна хатка психоневрологічного стаціонару, де "хворі працювали по декілька годин, відволікаючись від своїх фобійних думок та жаху"...) тут миготіли й сторінки, присвячені меті моєї маленької подорожі, – Будинку культури верстатозаводу імені Горького.

Відмовитися від думок про Будинок культури верстатозаводу імені Горького було, власне, зовсім неможливо. Відколи я побачив цю словесну формулу в титрах мультика 1984 року "Про всіх на світі", так стало раз і назавжди. Мультик одночасно життєствердний, сугестивний, непереконливий – і це зворушує. Головний герой, песик, постійно свариться з кішками, зате дружить із баранцем. Необачно-екстрасенсорно (вісімдесяті роки!) наславши на терени своїх прогулянок повне зникнення кішок, він запустив тривожне розладнання екологічних балансів: баранець захворів, бо на лужку зникли його улюблені квіти кашки – їх припинили запилювати джмелі, яким погризли ніжки їхніх трипільськуватих вуликів миші, знахабнілі, зрозуміла річ, за відсутності кішок. Хто порятує екосистему і персонально баранця? Вчитель-шпак лісової музичної школи. Добрий садист із голосом актора Броніслава Брондукова. Він змушує песика заспівати пісню "Всі-всі-всі, хто є на Землі, нам дуже потрібні, великі й малі..." – і колесо долі легко закручується навспак: кішка, з якою песик колись не хотів гратися в піжмурки, повертається, жахає мишей, ті ремонтують джмелину вулицю, джмелі повертаються й запилюють кашку, що повертає до життя баранця... Під цим просвітницьким дитячим майданчиком вгадуються підземні течії. Чи не виблискує

сюжет натяком на приховану боротьбу з пізньорадянським антисемітизмом? А може, з "мачизмом"? Фінальна сцена з куплетом про те, як "погані діла у кішки без мишки, і мишкам без кішки не краще ні трішки..." - це взагалі малоприхована неоязичницька пропаганда. Пісні дуже пасував би, скажімо, блек-металевий переспів, проте музиканти цього напрямку, мабуть, дивляться замало мультиків.

Ще раз, що там? Картинка "Закинутий будинок культури верстатозаводу. Фото автора, 2010 р." Перші три слова пестять, як бульбашки шампанського, але адресу на знімку видно погано. Наступна. "Через рік бюст Горького буде знищено. Фото автора, 2010 р." Інша справа. "Проспект Перемоги 71-А". Літера "А" разом з дефісом так гарно вилазять із одинички, ніби зозулька з годинника, щоб повідомити про третю годину ночі. Взагалі, в ночі якось малувато годин, чи не так? Одинадцята - ще, в принципі, вечір, а четверта вже ранок. Проект "Деколонізація ночі". Сентиментальна поема "Важка спадщина дня". Нові формулювання ночі й дня, а краще зоряних і сонячних годин у всіх творах, присутніх у навчальних програмах - геть визначення "о п'ятій ранку" чи "о десятій вечора"! виправити в кожній книжці!

Отже, будинок 71-А. Його екстер'єр буде нескладно впізнати: колись типова найпростіша архітектура другої половини дев'ятнадцятого століття з так і недолікованими рецидивами низького класицизму перетворилася в 1960-ті на типове "присутствене місце" в дусі "радянського модернізму". Будівля мала честь побути і тюремним корпусом, і їдальнею, і клубом, і будинком культури. Тепер її потрібно просто знайти.

Але ненайзатишніші у світі кутки колишнього хутора Ґалаґани не давалися. Змотана гірлянда магазинів, парканів, автостоянок, старих і нових будинків, зупинок, поворотів, дерев, травинок і стовпів не хотіла правильно розмотуватись. Нарешті, цілком заповнивши кроками цей простір і остаточно поєднавши електронну та паперову карти з так званою реальністю, я постав перед фактом: будинку культури більше немає, замість нього стоїть нова житлова багатоповерхівка. Властиво, туманні згадки про це траплялись уже давно на одному з обговорень в інтернеті, але в мене було враження, що мова могла бути про іншу споруду. А тепер - я закінчив справу, й не почавши її. Я не зможу звільнитися від чар літер у мультику, забути про дитячий хор. Лишається хіба оглянути те, що тут є тепер.

На ребристій дупі багатоповерхівки був гордовитий напис:

Житловий Комплекс "Помпея" - живіть помпезно!

На підтвердження античних амбіцій житла посеред клумби в дворі стояла маленька сіра колона. На ще одному рекламному плакаті була зображена давньоримська, вочевидь, родина, яка задоволено сиділа за столом сучасної квартири. Стіл прикрашали піца й келихи з вином. За спинами щасливих власників оселі розгорнулося величезне вікно з краєвидом на Софійський собор, Києво-Печерську лавру та на Майдан Незалежності. Я наблизив зумом зображення й побачив, що на Майдані саме відбувалася сутичка поліції з мітингувальниками.

Обійшовши двір, я про всяк випадок сфотографував усе, хоч трохи варте уваги.

Невдало спробував потрапити в під'їзд. А потім побачив щось на зразок трансформаторної будки. Воно видалось мені старшим за "Помпею". Здається, утворювався невеличкий майданчик для гри фантазії. З приємністю можна уявити, що оце була частина будинку культури, яку виявилось доцільніше не ламати, а під'єднати до бадьорого організму житлового комплексу. Що воно було? Може, закуток їдальні? Кімната для охорони? Сховище реквізиту? Комірчина двірників? Приміщення для обслуговування сцени? Гурток моделювання літаків? Я зайшов за ріг споруди.

Із чату мешканців ЖК "Помпея"

Оля_Олюся:

Сусіди а ви бачите когось в дворі ходить фоткає

АНТ:

не бачу в мене вікно не в двір а на вулицю

Оля_Олюся:

Ходить ходить ,тепер Будку дивиться

Димон:

Хай лиш підійде до моєї машини,вуха зріжу

Оля_Олюся:

Я так поняла мужиків в домі нема ,тільки до їхньої машини підійдуть ,а так хайріжуть убивають на фіг

Димон:

Кстаті Оля ще раз запаркуєшся так близько до мене,колеса проколю нахер

АНТ:

заспокойтесь краще напишіть що той маняк робе в мене ж вінка не на двір я не бачу

Оля_Олюся:

Я боюсь! з дитиною виходить гуляти Діма дуже красиво

Сокіл:

А де він ? Я нікого небачу !

Екатерина Петровна:

Мабуть, дивиться кого нема дома

Сокіл:

Отой за фольцвагеном?

Димон:

Ти шо п'яний? Це порш а не фольксваген

Сокіл:

Хто п'яний? А ну виходь поговоримо

Екатерина Петровна:

Хлопчики це потім, поговоріть краще з цим злодюгою

Оля_Олюся:

Я ж говорю ,Екатерина Петровна нема мужиків в домі

Сокіл:

Так покажіть уже мені його !

Оля_Олюся:

між Машинами і Будкою

Сокіл:

Оте мурло ? Я біжу. Діма давай разом а потім і поговоримо хто п'яний

Сокіл:

Діма мовчиш

Екатерина Петровна:

Іди вже. Бо квартири пограбують.

Оля_Олюся:

Що він так Довго

Димон:

Замочили його. Шуткую.

АНТ:

кажіть що там я ж небачу ні чого

Оля_Олюся:

Не жартуйте так ,один мужик був на весь будинок і того не буде

Сокіл:

Що перелякалися ? Думали нікому вас захистити буде ? хаха Нема його, дес ь про пав, хоч а я ввесь двір об ійшов дддддд

АНТ:

шо дддддд шо у вас робитця

Сокіл:

Та букви глючать Нема його і все

АНТ:

і в мене

Сокіл:

Що в мене ?

АНТ:

букви

Сокіл:

А що в загалі втій будці ?

Коли я обійшов стару будку, то ззаду виявив дві речі. По-перше, на одному з кутів будівлі не було штукатурки, тож я ясно побачив, що цегла справді стара і що колись ця стіна точно продовжувалася далі. По-друге, тут були двері, і двері були відчинені. Я сфотографував і ввійшов.

Так, і зачинив за собою двері.

За дверима були темні сходи – зрозуміло, вниз – але з глибини в мій бік витрансльовувалося трошечки світла. Я спускався й почувався неймовірно живим. Після сходів була делікатно освітлена кімната, повна нічого. За кімнатою коридорчик із підлогою, дерев'яною і червоною, мов швидкість мого биття серця миті. Далі

гардеробчик. Я задивився на кілька одиниць одягу, припнутих до шибеничок. І почув запитання:

Шановний, ви тут щось забули?

На мене дивилася жінка з прохолодним поглядом і пишним волоссям.

Вибачте, я лише подивитись.

Жінка придивлялась і придивлялась до мене.

– Та я бачу, що лише подивитись, але все-таки поясніть, як ви сюди потрапили. Миколо! Йди сюди, тут якісь гості до нас!

Коли прийшов Микола, я раптом помітив, що і в нього, і в жінки на грудях були червоні значки. Микола мовчки обійшов мене й перекрив вихід.

– Кажіть уже, що вам тут знадобилось.

– Нічого, я ж сказав: просто подивитись. Дивився новий будинок, що тут куди.

– Якби ви просто дивилися, ви б і дверей не відчинили до нас.

– Так двері відчинені, я ще їх за собою прикрив.

– Вони відчинились для вас.

На ці слова я вже промовчав.

– Можете вважати це допитом, але без відповіді ми вас звідси не випустимо. А почнете бузити – знайдемо, чим вгамувати, от побачите.

– Я не брешу. Я дивився будинок. А зацікавився ним, бо раніше тут був, ну, як то кажуть, об'єкт спадщини, будинок культури заводу – я ним цікавився, хотів сфотографувати, але виявилось, що його вже знесли. А ваша будка мені здалася частиною старої будівлі, от і все.

– Це і є частина старої будівлі. Навіщо вам наш клуб?

– Я часто пишу статті про маловідомі місця, хотів написати про клуб. Помітив його в мультику.

– У якому?

– Про собаку. "Всі-всі-всі, хто є на землі" – там співав хор цього клубу, у вісімдесят якомусь році. Думав, може, клуб ще є. Нічого поганого я вам тут не збирався робити.

– Клуб ще є. Але крім нас і вас, у найближчому радіусі про це ніхто не знає. Ходімо за мною.

Ми вийшли з гардеробу в наступну кімнату з великими дзеркалами. Далі вона знову відчинила двері – і я побачив концертну залу, витриману в стилі другої половини двадцятого століття. Мої конвоїри посадили мене на одне з крісел, а самі сіли обабіч.

На сцені репетирували. Грали незнайому мені музику, співали незнайому пісню.

– Подобається? – раптом змовницьки всміхнувся мені Микола. Я невизначено кивнув.

– Зараз сподобається, – усміхнулася собі й жінка, котра завела мене сюди.

І мені справді довелося стрепенутися, бо залунали до болю знані перші акорди пісні про "всіх-всіх-всіх, хто є не землі". Мелодію, щоправда, скоро обірвали, на те воно й репетиція. Хрипатий диригент у чомусь обвинуватив людину, яка грала на синтезаторі, й вони почали наново. За кілька разів вступ було визнано прийнятним, і

диригент сказав: "А тепер повністю, спочатку". Але потім озирнувся до майже подорожньої зали й обурено гукнув:

- Галю, що ти там розсілася? Бігом співають! А то голос атрофується й відпаде.

Галею виявилася моя конвоїрка і допитувачка. Вона слухняно підхопилася, рушила на сцену та стала до мікрофона. І вже там із суворої слідчої перетворилася на веселу й розкуту співачку. Дочекавшись своєї партії, вона дзвінко вступила:

Всі, всі, всі, хто є на землі,
Нам дуже потрібні, великі й малі,
На всіх, всіх, всіх тримається світ,
Про це забувати ніколи не слід!

Не можна ніяк без чудиськ химерних,
І навіть без злих хижаків ненажерних,
Хто б що не робив на своєму віку -
Солодкі меди чи отруту гірку.

Погані діла у кішки без мишки,
І мишкам без кішки не краще ні трішки,
Трапляються чвари й незгоди у нас,
Та ми одні одним потрібні весь час.

- Класно? - знову запитав мене Микола.

- Класно, - відповів я та ще раз подивився на його значок.

- Піонерський, - упіймав він мій погляд. - Невже не згадав?

- Я не був піонером.

- Тоді зрозуміло.

Коли репетиція врешті відгриміла, Галя підійшла до мене з диригентом. Той представився Петром Сергійовичем і на диво привітно запросив до свого кабінету.

- Pozнайомимось у вузькому колі, а тоді вже запізнаєтесь із усім нашим колективом.

Кабінет Петра Сергійовича був у коридорі з іншого боку зали - мене абсолютно спантеличила кількість кімнат і коридорів, що вмістились у підвалі такої скромної, на перший погляд, дворової будки. Кабінет повнився полицями з нотами й книжками. Диригент посунув стійку з пюпітром і запросив нас на стільці 1970-х років.

- Ну, що ж, будьмо знайомі. Я - Петро Сергійович, диригую тут, та й узагалі трохи керую. А це Галя, вона хоч молода, теж керує, та ще й солістка. Дозвольте поцікавитися, як звати вас?

- Олег.

- Дуже приємно, я так і думав.

На цих словах Галя підсунулася ближче до мене й усміхнулася. Я не знав, як на все це реагувати, проте Петро Сергійович, вочевидь, досвідчений керівник, заповнив паузу.

- Отже, я давно помітив ваш інтерес до творчості нашого колективу, а тому не так і

сильно здивувався, що вам відчинилися двері.

- Справді відчинилися, бо я їх не чіпав, вхід був вільний.

- Само собою! Ви б і не відчинили. Річ у тім, що ми зараз перебуваємо трохи в іншій реальності, ніж та, до якої звикли ви.

Мені знову довелося промурмотіти щось невизначене.

- Бачте, у вашому вимірі всі учасники нашого тутешнього колективу померли. Так, на цьому місці можна посміятися, ви в своєрідному потойбічному, загробному світі. А що ви певною мірою обраний, то я вам трохи поясню. Без великих узагальнень і вичерпних деталей, невідомих, можливо, й мені. Скажімо так: перебування тут для наших музикантів - це своєрідний підсумок і наслідок перебування там, тобто у вас. Ось людина жила, померла, і, за великим рахунком, у неї було на вибір два шляхи: або лишитись у зв'язку з попереднім життям, або рушити далі. Для тих, хто обрав перше, і є наш клуб. Але, звісно, не для всіх - для тих, у кого головною подією життя стала, як не парадоксально, радянська естрадна музика, такий ексклюзивний її закуток, як запис пісні для мультика "Про всіх на світі".

- І ви теж музикант? - для чогось запитав я.

- О так, я дуже люблю музику. Різну, - відповів Петро Сергійович, і розсмішив цим Галю. - Тепер, як можете переконатися, ми сидимо в цьому клубі й граємо пісеньку про звірят. Не подумайте тільки, що ми це робимо весь час. У нас різні можливості, різні заняття, та й тут ми не замкнені назавжди. З часом, до речі, декому набридає наш клуб - ці люди, або, краще сказати, особистості, можуть піти в наступні доступні їм простори і життя.

- Якесь чистилище, - це знову я.

- Музилище, - пожартувала Галя.

- Моя відповідь була б надто довга й незрозуміла для вас, - усерйоз відреагував на мою репліку диригент. - А ви тут, швидше за все, зовсім ненадовго, хіба встигнете з нами познайомитися, послухати, як ми граємо та співаємо. І ще, може, спробуєте заспівати разом з нами. Ви як, любите співати?

- Та як сказати. У мене, мабуть, і голосу нема. Чи слуху. Чи й того, й другого. В музичну школу я ходив, але без блискучих успіхів, і це так давно було.

У відповідь Петро Сергійович запитально пробіг хвилину своїх пальців по столу.

- Так, клас фортепіано.

- Ну, клавіші я вам навряд чи дам. А поспівати спробуємо.

- Хоча б речитативом, - запропонувала Галя.

- Наприклад. Хай це буде винагородою вам за вашу відданість нашій творчості. Галя, може, не знає, а от я спеціально дізнавався: Галю, уяви, в усьому світі саме Олег найбільшу кількість разів передивлявся наш мультик в інтернеті!

Було видно, що Галю ця звістка надзвичайно зворушила.

- Добре, Олеже, йдіть усе роздивіться, а пізніше я до вас долучусь. Упевнений: усе в нас вийде.

Він поклав мені руку на плече та випровадив з кабінету. Тепер моєю Дантою

(добре, що вже не конвоїркою) знову була Галя.

- Будемо на ти? - запитала вона відразу за дверима диригентського кабінету.

- Угу.

- Вибач, що я спочатку так недовіжливо до тебе поставилась. Але зрозумій: чужі для нас - рідкість, ми просто неготові до таких зустрічей.

- Ти теж померла? - втоми у моєму запитанні було явно більше, ніж іронії.

- Можеш не знущатися, це даремно. Померла у віці п'ятдесяти п'яти років, сама не знаю від чого, не цікавилась.

- А тепер тобі знову двадцять п'ять.

- Як бачиш. Ми тут усі в тому віці, у якому у вас нам було найкраще. Але все можна змінити.

- Це зручно. А піонерські значки?

- Забаганка. Комунізм не будуємо. Думаєш, у нас тут якийсь дурдом "Веселка"?

Раптом Галя відчинила одні з дверей у коридорі, взяла мене за руку та завела до кімнати, що вмить перетворилася на ліс у горах над морем. Трохи прийшовши до тями, я впізнав передмістя Ялти, біля Ореанди, так звану "Сонячну стежку". Ще за деякий час стало зрозуміло: навколо мене виблискує той день десять років тому, коли я йшов цим кримським берегом. На санаторіях висіли українські прапори, люди діставали з кишень українські гроші, не було жодних ознак війни та окупації. Біля одного з цих санаторіїв я зазирнув у кіоск - і там теж усе було, як десять років тому, газети-журнали з тогочасними датами, всілякі дрібнички за тодішньою модою. Випадав із цього лише я та Галя, котра тримала мене за руку й загадково всміхалася.

- Бачиш, як можна? - нарешті озвалась вона. Мені, звісно, не знайшлося, що відповісти. - Але можна ще й по-іншому.

Галя звела мене з "Сонячної стежки" та потягла вже справжньою стежкою вгору. Без особливих зусиль я впізнав підйом до руїн фортеці Ореанда-Ісар. Їх, власне, й руїнами назвати - перебільшення. Скелі, середземноморські сосни, каміння, шматочки, у яких можна впізнати чи нафантазувати уламки посуду та черепиці...

Посеред усіх цих субтропічних радощів ми зустріли відверто несподівану людину. На брудному килимі хвойних голок по-хазяйському розсівся високий п'яний чоловік в оточенні решток гулянки - порожніх пляшок, недопалків, якоїсь маловиразної їжі. Скидалося також, що звідси нещодавно пішли гості. "Хазяїн" сьорбав щось виноподібне з гранчака.

- О! Це ти! Мале! Де ти його взяла?

- Місця треба знати.

- Шо, не згадав мене? Та ж ти малим був, уже не пам'ятаєш дядю Ваню. Я коло тебе жив, в одному під'їзді.

Довелося визнати, що чоловік справді був вельми схожий на алкоголіка Івана, який у часи мого дитинства жив у квартирі навпроти й часом організовував усілякі пригоди - не міг зайти у хвіртку, засинав у під'їзді, бив свою матір, влаштовував галасливі гульки і таке інше.

- Бахнеш? Тут отакений портвейн!

- Та ні, дякую, жарко.

- Шо жарко? Мале! Ти дурне! Я от спеціально тут захотів бути - і нічого більше й бачити не хочу. Тільки хай ото іноді Дімка зі Светкою приходять, і опа! Крим, мале, це клас, я ще з сімдесят-хрін-зна-якого року знав і вірив, що вернусь.

- Вірив - і воздалося, - прокоментувала Галя і неочікувано для мене видобула звідкись пластиковий стаканчик, сама відлила собі трохи портвейну (прохи тортвейну - я й собі майже відчув на піднебінні його кримську пекучу млость, відчув, як терпка мураха продирається горлом) та дала знак чоловіку, що п'є за нього.

Він теж випив і придивився до її стаканчика.

- Пластмаса ваша нова? Херня.

- А ти знаєш, Олег не вірить, що все це існує, що ми тут живемо.

- Думає, що здох - і все?

- Не знаю, може. Але мені точно не повірив, навіть коли я його сюди привела.

У відповідь "Іван" назвав нашу тодішню спільну з реальним Іваном адресу, потім номер моєї квартири та врешті розповів кілька історій, які навряд чи міг би знати хтось, хто не був у нашому дворі в дні мого дитинства.

Одразу після цього я знов опинився в коридорі клубу - і весь пропітнів, як після високої температури, ніби зіграв гаму на градуснику.

- Тепер віриш? - знущально спитала Галя. Попри зміну реальності, від неї було виразно чути перегар.

- Круто тут у вас, - організував я відповідь.

Галя, на щастя, не стала продовжувати дискусію. Натомість, вона повела мене знайомитися з музикантами. Одні переказували дещо зі свого попереднього життя, інші обмінялися зі мною репліками про музику, були й ті, хто просто жартували, так, як це заведено в колах, пов'язаних із мистецтвом. Я втягнувся в безумний вир цього спілкування, хоч часом і кидав погляди на гасло "Усе найкраще - дітям!" над сценою та на дивакуваті знаки, вочевидь, містичного характеру, розвішані на інших стінах.

І от мені спала на думку ідея.

- А давайте я вас сфотографую?

Музиканти поставилися до пропозиції ентузіастично. Ми всі вишикувались, а Микола взяв мій телефон, відійшов на належну відстань і успішно зробив кілька знімків. Я перевірів - фотографії збереглися.

- Мені здається, - біля мене знов опинилася Галя, - Олегу буде цікаво вийти на балкон, щоб він не думав, ніби ми тут марудимося без сонячного світла.

Скориставшись цим приводом, вона вивела мене з зали, і ми прийшли до незграбного ліфта. Зрештою, якщо в справжньому заводському клубі вісімдесятих років взагалі був би можливий ліфт - то лише такий. Прямокутні, але криві кнопки (одна з них замінена, іншого кольору), мерехтлива лампочка, подряпані правила користування, кольорова гама стінок, що мала нагадувати деревину. Ми піднялися на четвертий поверх, перейшли невеличкий вестибюль і опинилися на балконі.

- Як бачиш, не підземеллям єдиним.

- Як бачу, у вас тут такий краєвид, щоб не можна було зрозуміти, в якому ти часі, - ледь ехидно відповів я.

Справді - попереду було море зелені, в глибині з нього випинався натяк на дах незрозумілої будівлі. Балкон був не на такій висоті, щоб побачити щось удалині, над деревами. Вочевидь, поверх лише писався четвертим, з урахуванням парочки підземних рівнів.

- Звісно! - відповіла Галя. - Наш краєвид, можна сказати, універсальний.

- Але ви вправно користуєтеся значно менш універсальними смартфонами, - я продовжував наступ.

- Точно, треба зробити з тобою селфі.

Вона дістала з кишені телефон, притиснулася до мене та зробила кілька фото, викривлюючи з себе то прсевдоеротичні, то просто дурнуваті фізіономії.

- Ми лише зовнішньо "консервуємось". Але маємо всі можливості розвиватися, ми насправді зовсім не схожі на тих себе, які були тоді, коли робився мультик. І техніка нам теж доступна. Та й приємно побути на одній хвилі з рідкісним гостем.

Ми просто стояли й дивилися на дерева.

Дорогою вниз я запитав Галю, що ж буде, якщо всім або більшості музикантів набридне тут бути й вони підуть у подальші світи.

- Що ж, так може бути. Будинок культури верстатозаводу закрився. Чому б колись не закритись і нашому клубу?

- І тоді ви забудете про свій мультик?

- Не знаю, я ж іще не пішла далі.

- А вже хочеться?

- Не став дурних запитань.

У залі на нас уже чекав Петро Сергійович. Попри всі відмовки, мене запровадили на сцену та змусили брати участь у репетиції. Співав я, звісно, погано. Не чув себе. Музика була скрізь навколо, і вона була хаосом. Але з часом вдалося якоюсь мірою впіймати ритм. А потім, відмовившись від співу як такого, вийшло прокричати слова пісні, котрі я чудово пам'ятав. Галя тепер фактично не була солісткою, але жваво виводила приспів і страхувала мене там, де я плив убік чи відставав.

Мабуть, вершиною моєї пригоди мав стати наш виступ "начисто", тільки я його зовсім не запам'ятав. На диво, я дуже всім перейнявся, злився з піснею і був у протрації. Цього разу Микола зробив на моєму телефоні відеозапис, але детально я його не переглядав, лише впевнився, що все записалося.

Після виступу Петро Сергійович був урочистий:

- Любий Олеже, дозвольте подякувати за вашу блискучу партію! Мені здається, сьогоднішній виступ був одним із найкращих за всю історію наших музикувань. І вже точно - найдушевніший, найемоційніший. Це було воістину незабутньо. Ви, Олеже, дали нам більше сил, ніж тисячі переглядів нашого мультика в мережі! Відтепер ви дуже близька для нас людина, знайте: наші двері для вас завжди відчинені. Може,

настане день – і ви схочете скористатися моїм запрошенням. А тепер, я думаю, вам час вертатись, щоб не створювати проблем у вашому світі. Поаплодуймо солісту!

Мешканці клубу привітали мене справжньою овацією. А провела до виходу, звісно, Галя. Вона зупинилась у гардеробі.

– Ось те місце, де ми зустрілися вперше.

– Так, ти була сувора.

– Але я відразу відчула твою енергетику, Олеже. Було дуже приємно познайомитися, навіть якщо ти й не повірив, що я існую. Пам'ятай: можеш до нас долучитися. А можеш... можеш навіть і не йти, Сергій Петрович усе зрозуміє.

– Мабуть, усе-таки доведеться збігати додому, – вимушено посміхнувся я.

Тоді Галя притислась до мене в прощальних обіймах і поцілувала. Чомусь у носа.

– Схоже, я таки існую.

– Схоже.

Коли я вибіг із підвалу та виштовхнув двері на волю, відчув щось на зразок теплового удару, підвищення тиску чи якихось інших тілесних містерій – і знепритомнів. До тями мене привела жінка в медичній масці, яка лила на моє лице досить неприємну воду "Софія Київська", що нею я, здається, одного разу був отруївся в юності.

– Бррррфууу! – пробулькотів я гімн життю.

– Мужчина, ви як?

– Нормально, – я поволі сів.

– У вас не вірус, ви не кашляєте?

– Наче не кашляю. Який вірус?

– Ну, я побіжу? Ви далі сам? А то мене діти ждуть.

– Ага, дякую.

Справді, скоро я вже спокійно, хоч і з легкими дзвониками в голові, крокував через двір ЖК "Помпея" на вулицю. Вулиця, точніше проспект, за час мого перебування у засвітах зазнала змін. На тротуарах було малувато людей, зате, схоже, додалося машин. В автобусах і маршрутках багато пасажирів їхали в таких самих масках, як моя рятівниця. Станція "Нивки" була зачинена, як повідомляло оголошення, "на карантин". Не маючи бажання занурюватися ще й у ці питання, я доїхав до кінцевої станції метро на таксі – гроші, на щастя, з кишені не зникли. А там виявилось, що моя маршрутка ходить. Більшість її пасажирів теж були в масках, але на мене вони не зважали. Я влаштувався на окремому сидінні й перетікав поглядом по деревах і будинках.

Телефон!

Негайно відкрити галерею. Усі зроблені там фотографії тепер виявилися темними, на них годі будь-що розібрати. А от відео, здається, нормальне. Цікаво-цікаво.

Я завбачливо знайшов у кишені вітровки дрібні навушники – й запустив play.

Ну!

На екрані була сцена зі знайомим мені гаслом "Усе найкраще – дітям!". На своєму місці знайшлися й таємничі знаки. Тільки от виступав на сцені не наш веселий

ансамбль, а гурт чоловіків із довжелезним чорним волоссям, у чорних куртках, чорних футболках з пентаграмами, хрестами, вогнями і всяким таким, у чорних джинсах і чоботях. Поміж них вирізнялася білим волоссям одна жінка, солістка. Виступ, який нагадав мені старий добрий блек-метал, почався з діалогу жорстких басів із романтично-загадковими клавішами, потім солістка співала щось нерозбірливе тонким голосом – і нарешті до неї долучився один із чоловіків. Він люто хрипів заповітні слова:

Погані діла у кішки без мишки!

І мишкам без кішки не краще ні трішки!

Не краще ні трішки!

Не краще ні трішки!

Після чого пісня перейшла у гарчання без слів. Гроулінг? Чи як це звалося в останні дні шкільного навчання, коли я багато слухав такої музики?

Я трохи подумав. А тоді переслав це відео моєму приятелю, теж Олегу. І підписав його таким коментарем: "Прикинь, мені наснилося, що я на тому світі співаю пісню з мультика "Про всіх на світі" й записую це на відео, а коли прокинувся, найшов у телефоні отаке". Хвилин за десять Олег відповів: "А подивись, яких я чуваків записав на КПП". У ролику кілька старих рокерів обладнали біля метро цілу музичну махіну й насичували вечірнє київське повітря піснею "Smoke on the Water". "Перше, що вчиться грати будь-який гітарист, бо це дуже просто і справляє враження", – додав Олег. Він завжди був майстром вичерпних відповідей.

Я на мить відволікся на гучну розмову на задньому сидінні. Дівчина з хлопцем сперечалися про скасування поділу літер на малі й великі. Вона доводила, що після перемоги над цією формою дискримінації всі літери мають стати великими; він – що малими. Наша маршрутка проїхала на червоне світло. І я звернув увагу, що світлофори вже перестають бути косметикою, а перетворюються на маяки. Це означало, що настає вечір.

Коцарев О. З історії мультиків // Посестри. Часопис. 2022. № 15